

►100

REDIGA FAKTA OM
VÄRNAMO

100 rediga fakta om Värnamo

VÄLKOMMEN TILL VÄRNAMO!

Värnamo är en plats fylld av historia, framgång och gemenskap. I den här guiden har vi samlat 100 rediga fakta som visar vad som gör vår kommun unik. Här får du läsa om spännande platser, eldsjälar, framgångsrika företag, livliga evenemang och mycket mer. Oavsett om du bott här hela livet eller är nyfiken på att lära dig mer, hoppas vi att du ska känna stolthet och upptäcka något nytt!

Trevlig läsning!

►01 STADEN UTAN RÖDLJUS

Värnamo kommun har valt att säga hej då till trafikljus och istället satsat på 16 rondeller för att skapa ett bättre trafikflöde och minska köer. Men rondellerna erbjuder mer än bara effektiv trafik – de pryds också av fantastiska konstverk, bland annat Corpus, Kopparkatedralen och Riktning, som alla ger extra dimensioner till staden.

►02 FRÅN TUNGA INDUSTRILYFT TILL TUNGA ARTISTER

Gummifabriken började som Sveriges största producent av gummiprodukter och har sedan utvecklats till en nod för näringsliv, utbildning och kultur med en gemensam agenda för tillväxt. Här erbjuds konferenser, mässor, föreläsningar, utbildningar, mat, bio och inte minst evenemang med allt ifrån lokala talanger till världsartister.

►03 RIDSPORTENS FINASTE TRÄNARPRIS

Värnamobygdens ryttnarörening firar 75 år – och det finns mer att fira! Hopptränaren Björne Carlsson har i år blivit den andra personen i Sverige att få den prestigefyllda titeln Mastertränare i hoppning. Björnes stora engagemang som tränare, ryttare och banbyggare har bidragit till många individuella framgångar och att VBR etablerat sig i elitserien.

►04 RUTAN SOM VANN GULDPALM I CANNES

Har du sett Ruben Östlunds film "The Square" som 2017 vann guldpalmen på filmfestivalen i Cannes? Filmen har fått inspiration av en utställning på Vandalorum och Rutan på Flanaden – en nio kvadratmeter stor konstinstallation, skapad 2015 av Kalle Boman och Ruben Östlund. Rutan symboliserar en frizon mitt i centrum där gemensamma rättigheter och skyldigheter råder.

► 05 SVERIGES TUFFASTE SIMLOPP

Vidösternsimmet är en riktig folkfest som sker i och längs sjön Vidöstern i augusti varje år. Tävlingen lockar många nationaliteter och erbjuder distanser för alla nivåer. Den kortaste är 500 meter och den längsta är hela 84 kilometer lång och hör till en av världens längsta simtävlingar! Vilken utmaning passar dig bäst? Följ tävlingen som publik från egen båt eller vid depåstoppen längs sjön och njut av festligheterna vid målgången.

►06 HAMBURGER HILL

På Värnamos Hamburger Hill möts de stora hamburgerjättarna Max, Burger King, McDonald's och Jureskogs. Ett klassiskt stopp för hungriga resenärer längs E4:n och Riksväg 27, där 24 000 fordon passerar dagligen.

►07 EN Ö VARJE DAG

Sjön Bolmen har lika många öar som det finns dagar på ett år. Den största ön, Bolmsö, är Smålands största och är förbunden med fastlandet via en bro och en linjefärja. Bolmenområdet är en vacker plats kantad av djupa tysta skogar, perfekta för cykling, fiske, bad och kanotpaddling.

►08 20 000 NYGRÄDDADE VÅFFLOR

I den idylliska miljön i Dannäs ligger Dannäs Våffelcafé och B&B. Här gräddas årligen imponerande 20 000 frasiga våfflor åt gäster från när och fjärran. Handla i gårdsbutiken och håll koll på unika evenemang.

►09 VÄRLDSUNIK FLYGEL DESIGNAD FÖR GUMMIFABRIKEN

Flygeln i Gummifabriken, designad av Mats Theselius, är en världsunik skapelse. Den är klädd i läder och har ben i mässing. Lock och sarg är målade för att efterlikna trä. Drygt 40 företag och privatpersoner har sponsrat tangenter, vilket gör flygeln till en symbol för Värnamos företagsamhet.

►10 SVERIGES ENDA FILMHISTORISKA FESTIVAL

Värnamo Filmhistoriska Festival är Sveriges enda festival som hyllar den svenska filmhistorien. Den hålls varje år i slutet av april och bjuder på filmer som är minst 25 år gamla och har haft en stor betydelse för den svenska biopubliken. Festivalen har invigts av folkkära skådespelare som Lasse Åberg, Christina Schollin, Fredrik Strage och Inger Nilsson. Årets festival invigs av Galenskaparen och anakronisten Claes Eriksson.

►11 JONAS OF SWEDEN – POTATISSKALARNAS SUPERSTJÄRNA

Jonas Original är en riktig köksklassiker med över 70 år på nacken. Sedan introduktionen 1953 har ungefär 100 miljoner exemplar sålts i hela 40 länder. Snacka om potatisskalarnas superstjärna! Trots att tillverkningsmetoderna har moderniserats, har designen varit densamma. Ett bevis på att bra design aldrig går ur tiden. Produktionen, den sker hos DaloLindén i Värnamo.

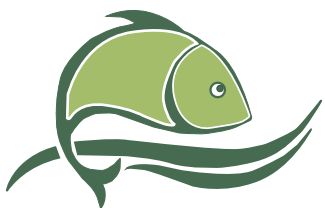
►12 EN RIKTIG PANGSOMMAR

Varje sommar säljs 180 000 skottpaket på High Chaparral, vilket betyder 1,8 miljoner smällar som ekar över vilda västern! Här får besökarna leva ut sina westerndrömmar med laddade revolverar, spänning, dramatik och höga smällar.

►13 DREVER ÄR VANLIGAST I VÄRNAMO

Antalet hundar i kommunen ökar och vid årsskiftet 2024/2025 fanns 4 256 jockeyer registrerade i kommunen. Här är drever mest populärt, följt av labrador retriever och schäfer.

►14 DEN SOM GAPAR EFTER MYCKET BÖR FISKA I BOLMEN

I Bolmen, Sveriges tionde största sjö, finns inte mindre än 25 olika fiskarter. Här lurar gäddorna i vassen och det sägs att den största fångade fisken i Bolmen var just en gädda som vägde över 19 kilo.

►15 EUROPAS ÄLDSTA DISCGOLFKLUBB

Värnamo Frisbee disc Club var tidiga med att sätta kommunen på discgolfkartan. Klubben arrangerar flera evenemang och ser till att Värnamos toppmoderna discgolfbana i Borgen Outdoor håller högsta kvalitet för dig att spela på.

► 16 VILKEN KAT(T)ASTROF!

Under matchen mellan IFK Värnamo och Mjällby förra året sprang den lilla kattungen Ester in på planen och visade sitt spelintresse. Den oväntade planstormaren blev snabbt upplyft av hemmabacken Victor Larsson. Händelsen lever kvar i form av konstverket "Matchhjälten" målad av kattens ägare, konstnären Anna Ileby. Små målade tassavtryck pryder marken framför tavlan som en påminnelse om Esters oväntade framträdande.

► 17 EN IKON INOM SVENSK MÖBELDESIGN

Bruno Mathsson är en av bygdens stora söner och en av Sveriges mest kända möbeldesigners. Bruno räknas internationellt in bland modernismens pionjärer i samma skara som Alvar Aalto och Marcel Breuer. Bruno Mathsson Center består av Brunos föräldrahem och hans första glashus. Där kan du i ursprungsmiljön se historiska möbler samt provsitta tidlösa klassiker med en skönhet som tilltalar alla.

► 18 VÄRNAMO I TÄTEN FÖR SVERIGES FRILUFTSLIV

Hurra! Naturvårdsverket utsåg Värnamo kommun till Sveriges friluftskommun 2023, och 2024 kom vi på en stark andraplats. Här utvecklar vi friluftslivet tillsammans och kopplar ihop design- och möbelstaden Värnamo med naturen. Vi har bland annat skapat ett 20-tal grillplatser, fina friluftsområden med promenadvägar, vattenspeglar, fantasifulla vindskydd och rastplatser utöver det vanliga.

► 19 BUSSRUNDTUREN SOM FÅR DIG ATT ÄLSKA VÄRNAMO

Två gånger per år kan du som är nyinflyttad, börjat ett nytt jobb här eller blivit nykär i Värnamo, följa med på bussrundtur i kommunen. Luta dig tillbaka i bussätet och lyssna på guiderna som berättar om Värnamos historia, nutid och framtid. Värnamo Näringsliv och Värnamo kommun visar smultronställen och allt det bästa kommunen har att erbjuda.

► 20 FRÅN NEW YORK TILL VANDALORUM

Piet Oudolf, den världsberömda trädgårdsarkitekten bakom The High Line i New York, har skapat ett mästerverk vid Vandalorum. Den 3 500 m² stora perennängen rymmer över 26 000 växter och erbjuder en unik upplevelse genom alla årstider. Våren 2025 skapar Piet Oudolf en ny inbjudande trädgård på Vandalorums innergård med perennäng, konstverk, gångar, viloplatser och uteservering.

►21 EUROPAS BÄSTA PIZZA

Familjen Tomic satte Värnamo på pizzakartan 1979 när de öppnade stadens första pizzeria, Pizzeria Chaplin. Här erbjuds ett genuint hantverk på alla fronter – från den mysiga trädgården och inredningen till pizzorna som bakas med kärlek. Pizzan Santa Lucia vann EM i pizzabakning 2004 och är lika god idag, 21 år senare.

►22 TVÅ VARV RUNT JORDEN AV WELLPAPP

DS Smith Sverige, vars huvudkontor ligger i Värnamo, är Sveriges största producent av wellpapp. Var tredje svensktillverkad wellpappförpackning produceras i företagets fabriker i Mariestad och Värnamo. Denna wellpapp lastas ut på 2 300 pallar per dag och skulle täcka hela 40 000 fotbollsplaner per år. 95 procent av all wellpapp görs av återvunnet material, vilket gör produktionen skonsam för klimatet.

►23 HÖG PRECISION I EXTREMT SMÅ FORMAT

Mikroponent i Värnamo tillverkar komponenter i tunnmetall genom etsning och laserskärning med enastående precision. Som pionjärer inom dessa tekniker i Norden har företaget skapat lösningar för både elektronik, rymdindustri och bilindustrin. Kanske har du sett Skultuna Mässingsbruks ljuslyktor, ritade av Lara Bohinc? Dessa lyktor med välkänd design är tillverkade här, på Mikroponent i Värnamo.

►24 ÅTERIGEN SAMLAS CYKELELITEN I VÄRNAMO

Den 14–20 juli arrangeras Stor-SM Cykel i Värnamo. Gravel körs i Åsenhöga, medan trial och XC-grenarna kommer att köras i Borgen Outdoor i Värnamo. Friluftsområdet kan såklart besökas hela året. Testkör banorna eller njut av alla fina grillplatser, promenadstråk och discgolfbanorna.

►25 BO I EN SMÅLANDSIDYLL

Vakna upp av tystnaden mitt i vildmarken. På de två vandrarhemmen i Store Mosse Nationalpark kan du bo som för 100 år sedan. Lägg undan mobilen, upptäck vandringslederna, pumpa vatten från egen brunn och låt dig fyllas av värmen från den härliga brasan. Med andra ord finns allt du behöver för en oförglömlig vistelse. Boka en guidad tur med naturum eller företaget Vandra med André, med eller utan snöskor, året runt.

►26 HITTA DIN ÖLSKLING

Wärdshuset Bredaryd är en dryckesdestination i världsklass med över 1400 ölsorter och en imponerande whiskylista. Här bryggs ölen med kärlek, och du hittar exklusiva öl från hela världen – en smakupplevelse utöver det vanliga!

►27 KVALITET, INNOVATION OCH TIDLÖSHET PÅ KÄLLEMO

Källemo är ett av Nordens ledande designföretag. Att flytta gränser för vad möbler är och tillföra något nytt driver företaget. Produktionen sker lokalt i samarbete med över 30 företag inom 50 km. Företagets verksamhet och showroom finns i Värnamo.

►28 ÅRETS SJÖ-NASTE KONSERT!

Tänk dig en konsert där scenen flyter, där det går små vågor på dansgolvet och där du som publik sitter och njuter av musiken och sommarkvällen i en lätt guppande båt. 26 juli är det dags för Bolmendagen där du bland många andra aktiviteter kan uppleva Sjökul, en unik konsert mitt på sjön Bolmen. Prova även andra aktiviteter som hantverksmarknader, båtturer eller fiske under denna dag.

►29 BIBELBÄLTET

Värnamo ligger i den sydvästra delen av det så kallade Bibelbältet. Här råder hög frikyrklig aktivitet med viktiga rörelser som Pingströrelsen, Svenska Alliansmissionen, Svenska Missionsförbundet och Ekumeniakyrkan. Frikyrkorna spreds historiskt via järnvägen och utöver Värnamo ingår bland annat Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, och Jönköping i detta område.

►30 IFK VÄRNAMO UTMANAR STORKLUBBARNA I FOTBOLLS-ALLSVENSKAN

Värnamo är en av de minsta kommunerna någonsin, sett till befolkningen, att ha ett allsvenskt fotbollslag. Det är vi mycket stolta över! Framgången beror på ett fantastiskt engagemang och intresse för sporten.

►31 GNOSJÖANDAN – EN UNIK FÖRETAGSKULTUR

I Värnamo kommun finns 5 540 företag som speglar Gnosjöandans själ. Här förenas entreprenörskap, samarbete och hjälpsamhet sida vid sida. Företagen stöttar varandra som kunder, leverantörer eller genom att dela resurser. Företagsamhet är en del av livet. Den starka gemenskapen har format bygden i hundratals år och har utvecklat Värnamo till småindustrins kärna med låg arbetslöshet och hög företagsamhet.

►32 NÅJA, VAD ÄR ETT VINDSKYDD I SKOGEN?

Ett vindskydd kan ju va' fruktansvärt långtråkigt och dötrist och tråkigt och alldeles... alldeles underbart! Gör naturupplevelsen till något extra och upptäck våra unika vindskydd i hela kommunen. Vid de flesta finns iordningställda grillplatser som du gärna får använda. Hitta ut med hjälp av Naturkartan. Finns både som app och på webben.

►33 VÄRNAMOFÖRETAG LANSERAR VÄRLDSNYHET

3M Peltor i Värnamo lanserade 2024 världens första självladdande, bullerdämpande kommunikationsheadset. Med ny solcellsteknik från Powerfoyle™ laddas headsetet av både utomhus- och inomhusljus. Företaget Peltor förvärvades 2008 av amerikanska 3M och producerar årligen hundratusentals produkter i Värnamo, där största delen av forskning, produktutveckling och produktion fortfarande sker.

►34 EN AV SVERIGES STÖRSTA BIODUKAR

Svenska Bio i Värnamo bjuder dig på en bioupplevelse utöver det vanliga. Här finns nämligen en av Sveriges största filmdukar, hela 17 meter bred. Dessutom är fåtöljerna i alla tre salongerna rejält utrustade med bra benutrymme som ger en lyxig känsla.

►35 VANDRA FRÅN SPANIEN TILL NORGE

I Nydala möts tre pilgrimsleder: Västra Sigfridsleden, Munkaleden och Nydalaleden. Väljer du Munkaleden eller Nydalaleden går du en del av det 400 mil långa pilgrimsnätverket mellan Santiago de Compostela och Trondheim.

►36 EUROPAS MODERNASTE HOTELL

Fullända designupplevelsen i Värnamo – boka rum på Hotell Scandic Värnamo. 1955 beskrevs det nya djärva stadshotellet som Europas modernaste. Den danska arkitekten Bent Jørgen Jørgensen ville skapa ett framtidshotell, och efter 70 år inser vi att han lyckades.

►37 SVERIGES BÄSTA OSTKAKA

För 20:e året i rad avgörs SM i Ostkaka. I fjol hölls mästerskapet i anrika Hörle Herrgård, vars storslagna lokaler passar perfekt för stora evenemang och festligheter. Sväng förbi på någon av fikabufféerna som anordnas under året. Kanske hittar du din favoritostkaka på buffébordet?

►38 UNIKT EXPO I VÄRNAMO

Välkommen till Sveriges mecka för maskinbyggare och försäljare! 14–15 maj är det Värnamo industriexpo, då teknik- och maskinföretag i Värnamo bjuder in till öppet hus. Här får du chansen att träffa företagen och se den kraft och kunskap som finns samlad i regionen.

►39 GASEN I BOTTEN

Racerföraren Felix Rosenqvist från Värnamo blev 2020 den första svensken på 18 år att vinna ett Indycar-lopp, USA:s främsta formelbilserie. På meritlistan finns även titlar som Europamästare i Formel 3, tvåfaldig segrare i storloppen Macau Grand Prix och Masters of F3, samt trefaldig Formel Renault-mästare. Felix har också vunnit lopp i Formel E, internationell GT-racing och tävlat i tyska DTM.

►40 MEDELTIDA DRAMA

Framför de mäktiga ruinerna från 1100-talet spelas krönikespelet ”Det rika Nova Vallis”. Sedan 1993 har årligen över 80 amatörskådespelare, tuppar och musikanter tillsammans skapat denna dramatiska berättelse. Under helgen 15–16 augusti återuppstår Nydala klosters medeltida historia med drama, intriger och mystik. Boka biljetter och upplev något utöver det vanliga.

►41 EN LÅNG VÄRLDSKÄNDIS

Drygt 50 år har gått sedan Formenta startade sin flaggstångsproduktion i Värnamo. Sedan dess har flaggstänger levererats till de olympiska spelen, Commonwealth Games, Asian Games, Vita Huset i Washington, FN-kontoret i Wien, Friends Arena, Tele2 Arena samt flera andra kända byggnader och idrottsarenor runt om i världen.

►42 SVÄRDET I TÄNNÖ

År 2018 gjorde 8-åriga Saga en upptäckt i sjön Vidöstern vid Tännö, som skulle bli en världsnyhet. När hon hjälpte sin pappa med båten klev hon på något som visade sig vara ett 86 cm långt vikingasvärd som tillverkats omkring år 700. Troligtvis lades svärdet i sjön som en offerhandling och det finns idag att beskåda i Jönköpings läns museum.

►43 ELEFANTER PÅ RYMMEN

År 2013 rymde två cirkuselefanter i Värnamo och promenerade runt i ett bostadsområde. En elefant kliade sig mot en trädstam, medan den andra nästan kraschade in i en husvägg. Elefanterna återvände till cirkusen utan problem och föreställningen kunde börja.

►44 DEN SVENSKA MÖBELINDUSTRINS VAGGA

Den svenska möbelindustrins historia började i Värnamotrakten. Här var jordarna näringsfattiga och skogarna rika. Att tillverka pinnstolar blev därför tidigt en viktig bisyssla för bönderna. Under 1800-talet fylldes bygden med snickerier och pinnstolen blev en karaktäristisk möbel i de småländska hemmen. Från pinnstolen utvecklades en bred möbeltradition som håller i sig än idag med flera ledande möbelproducenter.

►45 HÄR GÖRS EN MILJON SKÖNA KUDDAR OM ÅRET

Har du sovit på hotell någon gång? Då har du förmodligen sovit på en kudde från Värnamo Sängkläder. Företaget är den enda producenten av täcken och kuddar i Sverige och har en av världens mest moderna fabriker. Produkterna hittar du i butiker över hela landet. Fynden hittar du i fabrikkshopen i Värnamo.

►46 MÄKTIGAST PÅ SOCIALA MEDIER

Vem är egentligen mäktigast i länet på sociala medier? Årets vinnare i kategorin inredning, enligt Maktbarometern, är Sofia Björk från Drömminge! Hon toppar listorna med mest engagemang och störst räckvidd sammanlagt på Instagram, Facebook, TikTok och Youtube. Grattis, Sofia!

► 47 VÄRT EN OMVÄG

Upplev Getaryggarna, en magisk vägsträcka där en grön tunnel av bokskog slingrar sig fram mellan Bor och Rydaholm. Besök naturreservaten, badplatserna och njut av lugna kvällar på de två ställplatserna.

A black and white portrait of Hampus Nessvold, a young man with light-colored hair, looking directly at the camera with a neutral expression. He is wearing a dark t-shirt.

►48 DET SVENSKA HUMORPRISET GÅR TILL...

Hampus Nessvold från Lanna i Värnamo kommun, är skådespelaren och manusförfattaren som slog igenom med karaktärer som ”Präst-Björn” och ”Terese” i Trevlig helg! på SVT. Han har uppträtt på Stockholms Stadsteater, Cirkus och Riksteatern, gjort arenaforeställningar, medverkat i Allsång på Skansen, Sommar i P1 och är flerfaldig vinnare av Svenska humorpriset.

►49 FIKA HOS EN SM-MEDALJÖR

För en del är det bara en klick på mackan, men för Kia Axelsson på Enets marmeladeri och bageri är marmelad så mycket mer. Hennes passion har nu lett till en tredje SM-medalj i mathantverk. Besök hennes gårdsbutik och kafé för att uppleva fikat, maten och de prisbelönda skapelserna.

►50 VÄRNAMO ÄR BÄNKARNAS STAD

I Bänkarnas stad möter konsten naturen genom konstnärligt utformade bänkar placerade utmed ån Lagan. De vackra bänkarna i projektet Bänkarnas stad har alla en fantastisk historia att berätta. Varje år i maj invigs en ny bänk som knyter an till Värnamo som design-, konst- och möbelstad. Hittills har fem bänkar skapats och donerats till Värnamo kommun av ett företag, förening eller privatperson.

►51 ETT HÄLSOSAMT SEKEL

Värnamo Frisksportklubb startades för 90 år sedan och är en av kommunens mest anrika föreningar. Med fokus på ett hälsosamt liv arrangerar klubben massor av roliga aktiviteter som exempelvis cirkusskola, trampolinbhopning, försränning och klättring.

►52 SMÅLÄNSKA PRODUKTER TILL SMÅLÄNSKA PRISER

Två år i rad har Fabriksrundan blivit succé när ett 50-tal fabriker öppnar upp för shopping och rundvisning i produktionen. Kom och fynda bland alla välkända varumärken som produceras i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommun. Välkommen 10–11 oktober 2025!

►53 ÅRETS KULTURKOMMUN 2024!

Värnamo kommun blev årets kulturkommun 2024 för vårt breda utbud av kulturaktiviteter för alla åldrar, med särskilt fokus på barn och unga. Här är kulturen en del av kommuninvånarnas vardag och berikar människors liv. Det är första gången någonsin som en kommun i Jönköpings län har fått utmärkelser.

►54 FRÅN LÄRARE TILL BRYGGARE

Fredrik och Jennie, grundarna av Wernamo Craft Brewery AB, har bytt klassrummen mot bryggeriets värld. Med nästan 50 års erfarenhet av undervisning skapar de nu något helt nytt tillsammans, där deras mål är enkelt – att hjälpa alla att hitta sin favoritöl. Deras bryggeri och bryggpub hittar du på Best Western Hotel i Värnamo city erbjuder visningar, ölprovningar och fler aktiviteter.

►55 SMÅLANDS HEMLIGA ÖKEN

Slättö sand är ett av Sveriges inlands största flygsandfält, skapat efter inlandsisen för 15 000 år sedan. Upplev naturreservatet med mystiska sandhögar, sällsynta insekter, ett oväntat varmt klimat och ett mysigt vindskydd med grillplats.

►56 CAMPUS VÄRNAMO – SVERIGES MODERNASTE LÄRCENTER

Gislowsalen på Campus Värnamo erbjuder en utbildningsupplevelse med helt unik hybridteknik. Smarta funktioner som automatisk vyväxling, 70-tumsskärmar och kraftfullt ljud garanterar en förstklassig utbildning, både på plats och digitalt.

►57 FRÅN ARBETSPLATS TILL MÖTESPLATS

I Smålands bäst bevarade sjömalmshytta får du uppleva en tidsresa till Åminne Bruks storhetstid. I bruksmuseet kan du följa den krävande tillverkningsprocessen där en bruksarbetare dagligen hämtade upp två ton malm från sjöbotten, som sedan förädlades till järnprodukter. Idag är bruket en viktig mötesplats, inte minst under alla motorträffarna som lockar tusentals entusiastiska besökare.

►58 I TOPP GÄLLANDE KLIMATANPASSNING

Värnamo ligger etta i länet och på plats 17 i Sverige enligt Länsförsäkringars index om bästa kommun att bo i när klimatet förändras. Ett exempel på klimatanpassning är alla dammar, som främst byggts för att jämna ut flöden vid intensiva regn, men som också funkar bra till rekreation.

A close-up portrait of actress Anna Sise, looking directly at the camera with a neutral expression. She has dark hair and is wearing a white top.

►59 SKÅDESPELAR I STORSERIerna

Skådespelaren och sångaren Anna Sise växte upp i Värnamo, där hon började dansa på "Dans och drama" innan vidare studier. Anna är med i TV-serier som "Den tunna blå linjen", "Doktrinen", "Solsidan", "Lasse-Majas detektivbyrå" och "Hamilton".

►60 EN EXKLUSIV MATUPPLEVELSE... FÖR ÖRNEN!

Store Mosse nationalpark utfodrar under vinterhalvåret ett 40-tal kungs- och havsörnar som du antingen kan följa från din mobil eller från örngömslet, 100 meter från parkeringen. Ta med kikare eller låna på naturum där du också kan besöka den häftiga utställningen om mossen.

►61 90 MIL NATURUPPLEVELSER

I år invigs den nya Smålandsleden, en 90 mil lång vandringsled som sträcker sig genom länets alla tretton kommuner. I Värnamo kommun knyter leden ihop Store Mosse nationalpark, Kärda, friluftsområdet Värnaro och Lagadalsleden.

►62 SVERIGES STÖRSTA KONSTNÄRSSTIPENDIUM

En halv miljon kronor delas årligen ut till en lovande svensk konstnär. Det är Värnamobon Åke Andrén som står bakom landets största konstnärsstipendium, som beräknas kunna betalas ut under en period av 50 år.

►63 TA DIG TID FÖR MEDELTID

Tillsammans med Alvastra är Nydala kloster det första cistercienserklostret i Sverige. Klostret grundades år 1143 av de franska cisterciensermunkarna, och bygget tog över 100 år att färdigställa. Besök den spännande klostermiljön med klosterträdgård och följ gärna med på en guidad visning för en djupare inblick.

►64 SVERIGES FÖRSTA DRIVE IN BAGERI

På Ringvägen 40 kan du svänga förbi Dittcafe, Stigs bageri, som är Sveriges första Drive In bageri. Här bakas det årligen med 120 ton mjöl och 25 000 liter grädde, och på fettisdagen görs mer än 22 000 semlor. Beställ snabbt och smidigt i luckan på Ringvägen.

►65 GUMMIBANDET

Gummiindustrin i Värnamo har spelat en central roll i Sveriges industriella utveckling och är betydelsefull än idag. Riksväg 27 kallades tidigare för ”Gummibandet” då nästan alla orter utmed vägen, både Gislaved, Forsheda, Värnamo, Bor, Horda och Rydaholm, hade gummifabriker. Här har producerats allt från däck och galoscher till tekniska gummiprodukter för bilindustrin, lantbruket och andra industrier.

►66 EN RESA TILL ASIEN – UTAN BILJETT

Kevin Ha med familj startade restaurang Rosegardens resa med en enkel asiatisk restaurang i Värnamo. Idag erbjuds både casual- och grand-restauranger på hela 17 platser runt om i Sverige, från Umeå i norr till Ystad i söder. Två av restaurangerna hittar du i Värnamo – i centrum och på Bredasten.

►67 ÄR DU FÖR COOL FÖR ETT DOPP?

Värnamo Vinterbadare är ett gäng som trotsar kylan för att ta sig ett dopp i våra istäckta sjöar. Som belöning är det perfekt med en pop-up-bastu och en värmande brasa. Vågar du hänga med?

►68 EN OAS FÖR KONST OCH DESIGN

Välkommen till Vandalorum – där konst, design och natur möts i perfekt harmoni. Utforska unika utställningar med både svenska och internationella konstnärer, allt i en inspirerande miljö. Vandalorums moderna byggnader skapar en oas för kreativitet där du kan delta i guidade visningar och skapa själv. Här får du en upplevelse utöver det vanliga – kom och upptäck magin!

►69 FÖRETAGET SOM BÄR VÅR FRAMTID

Mer än 30 miljoner bebisar har burits i en BabyBjörn bärsle. Företaget startades 1961 i Lanna och har alltid haft familjers bästa i fokus. Den första produkten, en babysitter, blev en succé som följdes av bärselar och andra produkter för både sovrum, kök och badrum. Idag omsätter BabyBjörn över en miljard kronor per år och finns i 55 länder.

►70 VARTANNAT CYKELDÄCK FRÅN VÄRNAMO

På 1930-talet var Gummifabriken Värnamos största företag med hela 275 anställda. Som Sveriges ledande leverantör av gummidäck dominerade fabriken marknaden och producerade imponerande en miljon cykeldäck per år. Detta motsvarade hälften av landets totala produktion. Besök gärna Gummifabrikens historiska utställning där mängder av dåtidens gummiprodukter finns bevarade.

►71 DEN UPPSKATTADE PARKEN

Varje sommar ger sig tusentals personer i alla åldrar ut på skattjakt i hembygdsparken Apladalen. I den vackra naturen bland gårdsgårdar och gamla stugor gömmer sig ledtrådar i jakten på skatten. Lyckas du knäcka koden till skattkistan? Äventyret börjar vid Agdas café.

►72 VÄRNAMOBO GRUNDADE FRÄLSNINGSARMÉN I SVERIGE

Hanna Ouchterlony, född i Värnamo, grundade Frälsningsarmén i Sverige efter att ha hört den brittiska teologen Bramwell Booth predika i Värnamo tågstation 1878. Hon startade de första Frälsningsarmémötena och blev en pionjär som förändrade landet och hjälpte tusentals utsatta. Ouchterlonygatan i Värnamo är uppkallad efter henne, och en bronsbyst av Hanna, skapad av Sten Ericson, står sedan 1958 i Åbroparken.

►73 GOD DAG YXSKAFT!

Smedbergs i Rydaholm har tillverkat yxskaft sedan år 1910. Varje dag produceras cirka 1 500 skaft i träslaget hickory och säljs online eller levereras till kunder såsom Hultafors, Gränsfors och Wetterlings.

►74 ÅMINNES BIDRAG TILL STOCKHOLMS SKYLINE

Den 30 meter höga spiran på Riddarholmskyrkan i Stockholm byttes ut 1968 och tillverkades då på Åminne Bruk. Här fanns ypperlig järnkvalitet och en hantverksskicklighet som var svårslagen. Spiran gjöts i flera delar som liknade originalet och några originaldelar finns fortfarande kvar att se på Åminne Bruk.

►75 DEN SHOWANDE PROGRAMLEDAREN

Nina Hjelmkvist, uppvuxen i Värnamo, är en av våra stora barnprogram profiler. Efter att ha jobbat som showartist studerade hon på Balettakademiens musikalutbildning och därefter väntade rollen som en av våra fantastiska programledare för Bolibompa under många år. Med sin värme och energi har hon underhållit och spridit glädje åt hundratusentals barnfamiljer.

►76 AKUTMOTTAGNING I TOPP

Värnamo sjukhus har under de senaste åren haft landets effektivaste patientflöde på akutmottagningen. Här har du en genomsnittlig vistelsetid på 155 minuter jämfört med rikssnittet på 244 minuter. Genom tydliga processer och god samverkan fortsätter sjukhuset att leverera snabb och säker vård.

►77 ALNEN SOM GAV SVERIGE ETT ENHETLIGT MÅTTSYSTEM

På uppmaning av Gustav Wasas son Karl IX blev Rydaholmsalnen 1604 den officiella standarden för längdmått i Sverige. Besök Rydaholms mäktiga kyrka och se kopian av den aln som utgjorde standarden fram till 1879.

►78 FÖRSÖK KNÄCKA DET HÄR!

I lilla mysiga Lerdala gör Knäckkokeriet hela 150 000 knäckklubbor varje år! Svenska råvaror blir till gammaldags knäck som fylls i strutar gjorda i bygden. Större delen av klubborna säljs på Grännas polkagrisfabriker, men det roligaste är att köpa dem direkt i knäckfabriken – en lantlig idyll där du kan välja bland alla smaker och få en glimt av tillverkningen.

►79 BOKA ETT (S)KOJIGT BOENDE PÅ AIRBNB

Åtta meter upp i luften mellan trädtopparna kan du övernatta i trädkojan Tallkotten, ett unikt boende skapat av Tobias och hans familj. En barndomsdröm som blev verklighet i skogarna utanför Fryele. Tallkotten rymmer fyra personer och har en mysig atmosfär med kamin och panoramautsikt över naturen. Hit kommer besökare från hela världen för att njuta av lugn och ro i harmoni med naturen. Välkommen du med.

►80 MED TÅG GENOM NATIONALPARKEN

Res smidigt och klimatsmart till Värnamo med direkttåg från flera delar av landet. Från Göteborg passerar du genom Store Mosse nationalpark, som tillsammans med Abisko är den enda nationalparken i Sverige som du kan åka tåg genom. Njut av en av landets vackraste tågsträckor, precis innan ankomst till Värnamo.

►81 BILEN SOM RULLAT I 124 ÅR

På Smålands bil-, musik- och leksaksmuseum i Rydaholm hittar du alla möjliga typer av motorfordon, leksaker och musikinstrument från 1800-talet och framåt. Imponeras av samlingen med tusen leksaksbilar, upptäck limousinen som körde runt kungaparet eller varför inte beskåda en av de äldsta bilarna som importerades till Sverige?

►82 WE'RE GOING APP, APP, APP!

Eremit är en av de viktigaste apparna för att hitta och boka unika övernattningsplatser i Sverige. Appen grundades av Larz Teke från Värnamo, och används årligen av tusentals nyfikna husbilsägare i jakten på den perfekta övernattningsplatsen.

►83 DE BROTTAS OM SM-GULDET

Det är vida känt att Värnamo Brottarklubb fostrar många nya brottartalanger och framgångarna talar sitt tydliga språk. Vad sägs om 39 junior-SM-guld, 38 ungdoms-SM-guld, 37 senior-SM-guld, tre lag-SM-guldr i fristil samt ett lag-SM-guld i fristil för ungdomar. Framgångarna fortsätter, och den aktiva klubben anordnar varje höst den populära Finnvedscupen som lockar brottare från stora delar av landet.

►84 NORDISKA MÄSTERSKAPEN I POLISHUND

Den 20–23 maj samlas Nordens främsta polishundar i Värnamo för en spektakulär tävling där hundarna och deras förare gör upp i en rad grenar. Det blir parad genom staden, narkotikasök på Scandic Värnamo och imponerande tävlingar på Värnamo Brukshundsklubb. Rikspolischefen inviger eventet och polisrytteriets hästar visar upp sin styrka och elegans. Vi ser fram emot att se dig på plats som publik!

►85 SVERIGES STÖRSTA LÄGER FÖR UNGA FÖRETAGARE

UngDrive Masters är Sveriges största läger för unga företagare och hålls i år den 26–28 september. Hela 3 000 ungdomar mellan 15 och 18 år driver årligen sommarföretag runt om i Sverige. De 96 bästa sommarföretagarna bjuds in till SM-tävlingar hos företag i Gnosjöregionen. 2024 var Värnamo värd och nu går tävlingen vidare till Vaggeryd. En oförglömlig helg med tävlingar, inspiration och massor av nätverkande!

►86 MED HELIKOPTER TILL BADET

Gavlö strand vid sjön Bolmen kombinerar avkoppling med säkerhet. Här finns inte bara en badplats, beachvolleybollplan och boulebana, utan också en båttramp med helikopterplatta.

►87 FÖRST PÅ BOLLEN

Lisa Lidén är Sveriges första och enda kvinnliga klubbchef inom svensk elitfotboll på herrsidan. Hon har varit med och lett IFK Värnamo under deras år i Sveriges högsta liga, Allsvenskan. Ett arbete som präglas av jämställdhet, jämlikhet och allas lika tillgång till ledande positioner och idrott.

►88 BONJOUR VÄRNAMO!

Det sägs att franska skolbarn fick lära sig att Stockholm och Värnamo marknad var de mest betydelsefulla platserna i början av 1900-talet. Detta påstående fick författaren Harry Sjöman höra som ung och det skriver han om i boken "Wernamo marknad – marknadsplats med gamla anor". Traditionen lever kvar än idag och varje år arrangeras flera stora marknader i kommunen.

►89 SKOGSCAMPING MITT I STAN

Du kan väl inte bo mitt i naturen och i stan samtidigt? Johodå! Intill Protsjön, Lagan och den djupa skogen ligger Värnamo Camping. Här väntar kvällsdopp, äventyrsgolf, skogspromenader och spännande paddling – alldeles intill stadens puls med restauranger, barer och butiker.

►90 LYCKLIG AV CHOKLAD

Slutar man någonsin att gilla choklad? Inte om du frågar den 90-åriga hantverkaren Irene Ek, som vid 80 års ålder blev passionerad chokladtillverkare. Besök Gläntans Choklad i Hjalshammar, en av Värnamo kommuns goda gårdsbutiker. Du kommer garanterat bli lycklig.

►91 EN AV SVERIGES 30 NATIONALPARKER

Låt dig hänföras av Store Mosse Nationalpark – Sveriges största, nästan orörda, högmosseområde söder om Norrbotten. Hitta din favoritvy längs 50 km spänger och stigar, eller boka en guidad tur med snöskor som tar dig ut på vidderna. Oavsett, titta ned också så att du inte missar de sällsynta köttätande växterna!

►92 KVALITET UT I FINGERSPETSARNA

Slöjdarna i Värnamo kommun har i snart 40 år sett till att hantverkstraditioner hålls vid liv. Hetast just nu är skarvsöm, en historisk och dekorativ lapp teknik, som faktiskt har sina rötter i Värnamotrakten. Slöjdarna kan du sommartid träffa i Marknadsstugan i Apladalen.

►93 REKORDTIDIG SKIDPREMIÄR I VÄRNAMO

Alandsrydsbacken i Värnamo är en av de första backarna i Sverige att öppna upp för vintersäsongen. Tack vare den ideellt drivna Finnvedens slalomklubb och ett stort lokalt engagemang har skidanläggningen kunnat starta tidigare än många andra. Testa skidskolan, hyr utrustning, njut av en fika eller grilla korv vid någon av grillplatserna. Välkommen upp i backen!

►94 GLASSA PÅ SVERIGES BRANTASTE JÄRNVÄG

Tag plats! Följ med på Ohsabanans historiska tåg i de småländska skogarna mellan Ohs och Bor. Utöver ordinarie trafik ordnas Ohsabanans dagar, tomtetåg, Sveriges enda glasståg och årets nyhet – Musiktåget.

►95 ETT AV SMÅLANDS SMÅ LAND

Värnamo ligger i Finnveden, ett av de tolv vikingatida ”små landen” som kom att bilda Småland. Än idag lever namnet Finnveden kvar och har bland annat namngett flera företag, föreningar och vår allsvenska fotbollsarena.

►96 VÄRLDSLEDANDE INOM PLASTÅTERVINNING

Rapid Granulator AB, med huvudkontor i Bredaryd, är en av världens främsta tillverkare av utrustning för plaståtervinning. Företaget har bland annat globalt levererat mer än 100 000 granuleringskvarnar som effektivt bearbetar spill från plastproduktionen, vilket möjliggör återanvändning och bidrar till en hållbar plastindustri.

►97 PREMIÄR FÖR DIGGILOO I VÄRNAMO

12 juli kl. 18.00 är det premiär för Diggiloo i Värnamo. Till utomhusarenan på Tinas Ö kommer artister som Medina, Ola Salo, Sanna Nielsen, Jessica Andersson, Bruno Mitsogiannis, Per Andersson, Uno Svenningsson, Mapei med flera. Med runt 6 000 personer i publiken blir detta en riktig folkfest – välkommen du med!

►98 EN RUSKIGT LÅNG MUR

Väster om sjön Rusken kantas vägen av resta stenar och en av länets längsta stenmurar – den mytomspunna Bohulta stenmur som är 950 meter lång, 1,5 meter bred och drygt en meter hög. Muren var ett sätt för Ohs Bruks ägare att manifestera sin status och rikedom.

►99 MUSIKPRODUCENTEN FRÅN FORSHEDA

Peter Nord från Forsheda är låtskrivare och musikproducent och jobbar med J-pop- och K-pop-artister i Asien. Peter har bland annat skrivit låten GLITCH på Snow Mans album RAYS, som blev världens mest sålda skiva under en vecka 2024. Totalt har Peter haft över 20 listettor i Japan och mer än 50 skivor som sålt guld och platina.

►100 100 REDIGA FAKTA

Wow, du har nu fått koll på 99 rediga fakta om Värnamo. Vill du veta den sista? Den hittar du här i Värnamo kommun när du upplever allt på riktigt. Tack för att du är med – tillsammans skapar vi 100 rediga fakta om Värnamo!

varnamo.se

PRODUKTION: Destinationsenheten, Värnamo kommun, 2025

TRYCK: iVisby Tryckeri AB

OMSLAGSBILD: Rutan, FOTO: Patrik Svedberg

FOTO: Alin Popescu, Alexander Hall, Marica Rosengård, Jonas Johansson, Mikael Fritzon TT, Patrik Svedberg, UngDrive, Mattias Persson Motorsport Publication, Källemo, Rosegarden, Sofia Björk, Deltavormgroep/Vandalorum, Malena Thor, Leonard Stenberg/Kulturhuset Stadsteatern Stockholm, Emil Carlin och Värnamo kommun

Med reservation för eventuella faktafel.

Småland
SVERIGE PÅ RIKTIGT

 VÄRNAME
KOMMUN